

अभियान

सप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY

Devendrachudal@gmail.com

वर्ष : ४१ / अंक : ६ / २०८० ज्येष्ठ १५ गते शुक्रबार / Sep. 1, 2023 / कूल्य रु. १०/-

सत्ता गठबन्धन नै सविधानको विरोधमा

काठमाडौं। नेपालका प्रायः सबै राजनीतिक दलहरूले सुशासनको नारा फलावै आएका भएपनि व्यवहारमा भने टीक उल्टो गर्दै आएका छन्। पछिल्लो समयमा संघीय संसदमा गठबन्धन गरेका नेपाली कांग्रेस, माओवादी केन्द्र, नेकपा एकीकृत समाजवादी, जसपाले सर्वोच्च अदालतको आदेश विपरित कोशी प्रदेशमा सभामुखलाई समेत मतदान गर्न लगाएर गठबन्धनका उद्घव थापालाई मुख्यमन्त्री बनाएका थिए।

सर्वोच्च अदालतले सभामुखलाई मतदान गर्ने अधिकार मत बराबर भएमा मात्र हुने भन्दै मुख्यमन्त्रीले पाएको विश्वासको मत असम्झौतानिक सविधान विपरित र सर्वोच्च अदालतले प्रतिपादन गरेको सिद्धान्त विपरित रहेको ठहर गर्दै पुन विश्वासार सरकार गठन गर्न आदेश दिएको थिए।

>>> बाँकी ८ पेजमा

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np मा पानि पढ्न सकिन्छ।

श्रावण २९ गतेको निर्णयको परिणाम देखियो

काठमाडौं। ललिता निवास जग्गा काण्डमा संलग्न भनिएको व्यक्तिलाई एउटै अपराधमा सरकारी वकिल कार्यालयले फरक फरक निर्णय गरी मुद्दा काठमाडौं जिल्ला अदालतमा दायर गरेको छ। संगठित अपराधको कानून हटार तिर्तोमा मात्र मुद्दा चलाइएको छ। किर्तमा मात्र मुद्दा चलाउँदा प्रतिवादीहरूलाई १ वर्षमात्र सजाए हुन्छ भने संगठित अपराध निवारण ऐनमा भएको व्यवस्थाअनुसार विगो बाहेक पाँच वर्ष कैद र पचास रुपैयां जरिवाना हुने व्यवस्था गरिएको छ।

सरकारी वकिल कार्यालयले बाद १० गते ललिता निवासको १ सय ४३ रोपनी भन्दा बढी जग्गाको हिनामिना गरेको अभियोगमा पाँच जना पूर्वमन्त्री, एक बहालवाला सचिव, सहसचिव ६ जना, पूर्व सचिव सहित ३ सय १९ जना विरुद्ध जिल्ला अदालत काठमाडौंमा मुद्दा दर्ता

>>> बाँकी ८ पेजमा

मेयर बालेनले रद्द गरे चीन भ्रमण

काठमाडौं। काठमाडौं महानगरपालिकाका मेयर बालेन शाहले आफ्नो चीन भ्रमण रद्द गरेका छन्। चीन सरकारको निम्नन्त्रिमा पर्यटन प्रर्द्धन तथा संस्कृति आदानप्रदानका लागि हिजो बिहीबाट देउँसो बालेनको बेङ्जिङतर्फ जाने कार्यक्रम तय भएको थिए।

तर चीन सरकारले हालै आफ्नो नक्सा सार्वजनिक गर्दा नेपालको नयाँ नक्सा अनुसारको भूमाग नदेखाएको र नेपाली भूमाग भारततिर देखाएको भन्दै उन्नेले चीन भ्रमण रद्द गरेका हुन्। नेपाली भूमागलाई चीनले नेपाललाई नै नसोधी भारतको देखाउनु हात्रो संवेदनशीलतामाथि चालेको गलत कदम मानेका छौं। त्यसैले आज मेरो चीनको निम्नन्त्रिमा हुँदै गरेको ५ दिने भ्रमण नैतिकताको आधारमा नजाने निर्णय गरेको तु, सामाजिक सञ्जालमा बालेनले लेखेका छन्।

काठमाडौं। संसदको सबैमन्दा तुलू दल र नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालमाथि दवाव बढाउँदै लगेका छन्। त्यसैको फलस्वरूप ललिता निवास जग्गा काण्डको अनुसन्धान गरिरहेका नेपाल प्रहरीका वरिष्ठ अधिकृतहरूलाई सभापति देउवाकै आग्रहमा ५ महिनामै सरुवा गरिएको छ। सभापति देउवाले आफ्नै कमजोरीका कारण फुस्तिएको सत्तालाई आफ्नै प्रयासमा फेरी फर्काएका देउवा केपीको कार्यकालसम्म चुपचाप बसेका थिए। तर पछिल्लो समयमा उनले प्रधानमन्त्री दाहालमाथि लगाम कस्न थालेका छन्। आफ्नो हातबाट सत्ता गुमेपछि देउवा बेचैन बनेका थिए पुष्पकमल दाहाललाई अनेक आश्वासन र केही सहमति गरेर एमालेसँग दाहालको सम्बन्ध अलग्याएर दाहाललाई आफ्नो विश्वासमा लिन सफल भएका भएपनि प्रधानमन्त्री दाहालले एकलौटी गरेर सत्ता सञ्चालन गरेको र आफ्ना पार्टीका नेताहरूलाई समेत जेलमा पठाएको भन्दै पछिल्लो समयमा देउवा दाहालसँग रुट्ट बन्दै गएका छन्। प्रधानमन्त्री दाहालले प्रमुख विपक्षी

दल र सत्ताधारी दललाई नै अनेक काण्ड देखाएर तस्ताउने र फकाउने कार्य गरेको भन्दै कांग्रेसप्रिवेटाट असन्तुष्टिका स्वरहरू सुनिन थालेका बेला दाहाल सरकारले नकली भुटानी शरणार्थी काण्डको फाइल खोलेर पूर्व गृहमन्त्री एवं नेपाली कांग्रेसका नेता बालकृष्ण खाँण्लाई पत्राउ गरेपछि कांग्रेस सभापति देउवा रुट्ट बन्दै गएका थिए। उक्त काण्डमा पत्राउ परेको व्यक्तिहरूले सभापति देउवाकी श्रीमती आरजु राणा देउवाको नाम पोलेपछि कतै आरजु पत्राउ पर्ने हुन् कि भन्ने डरमा देउवा चिन्तित रहेका थिए।

नकली भुटानी शरणार्थी काण्ड सेलाउन नपाउँदै चर्चित ललिता निवास जग्गा काण्डको फाइल खोलेर दाहाल सरकारले माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईलाई समेत साइजमा राख्ने रणनीतिक उद्देश्य लिएको थिए। माधव नेपालको पार्टीका नेताहरूले सरकारको विरोध गरेका हुनाले ललिता निवास जग्गा काण्डमा माधव नेपाल समेत जेल जान सक्ने अवस्था देखिएपछि माधव नेपालको पार्टीका नेताहरूको बोली

>>> बाँकी ८ पेजमा

निर्णयाकर्ता नै साक्षी

लागि परेका छन्। सत्ता गठबन्धनको श्रावण २९ गते बसेको बैठकले नेपाल, भट्टराई र पौडेललाई उन्नुक्ति दिएर तत्कालिन मन्त्रीहरू, सचिवहरू, सहसचिव, उपसचिव, शाखा अधिकृत, सुब्बा, खरिदार र केही वित्तालिया र जग्गा खरिद गर्नेहरूलाई मात्र मुद्दा चलाउने निर्णय गरेका थिए।

दिएका हुनाले नेपाल, भट्टराईलाई उनीहरूको निवासमा पुगेर सिआइबीले कागज गराएको र पौडेलसँग बयान लिएको थिए।

>>> बाँकी ८ पेजमा

तित्राको मुख्यै नै बैरी सरह प्रधानमन्त्रीको बोली

काठमाडौं। पछिल्लो समयमा प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाललाई छठपटी बद्दै गएको छ। दाहाल सरकारका काम कारबाही प्रतिशोधपूर्ण रहेपछि सत्ता गठबन्धनको व्यापक असन्तुष्टि बढ्दै गएको बेला ललिता निवास जग्गा काण्डमा पूर्व प्रधानमन्त्रीद्वयी माधव नेपाल र बाबुराम भट्टराईमाथि कुनै कारबाही नगर्ने निर्णय सत्ता गठबन्धनका शिर्ष नेताहरूस्थीचमा श्रावण २९ गते निर्णय भएको थिए। सोही निर्णयका आधारमा नेपाल र भट्टराईलाई सामाचार्य कागज गराएर सांकेका रूपमा राखिएको हुनाले उनीहरूलाई निआइबीले प्रतिवादी बनाएन।

माधव नेपाल प्रधानमन्त्री रहेका बेला ललिता निवास जग्गा काण्डमा नकली मोहीलाई उनीहरू १ वर्षसम्म मात्र जेल बस्नुपर्ने व्यवस्था भएकाले गर्दा पुष्पकमल दाहाल नेतृत्वको सरकार तै ललिता निवास जग्गा काण्डलाई फासफुस पार्टी वाहानाहरू र दाहालसम्म पत्राउ परेका छन् भने उनीहरूलाई सुन तस्करी काण्डमा मोहीलाईका समाचारहरू प्रकाशित र प्रशारित भएपछि सरकारको दवावमा उनीहरूलाई सिइबीले बयानसम्म लिन सकेको छन्।

प्रधानमन्त्री दाहालले भने आफैले प्रहरीलाई आफ्नै पार्टीका नेताहरू समेत संलग्न भएको प्रमाण भेटिए कारबाही गर्ने निर्देशन दिईसकेको बताउँदै आएका छन्। अपराधमा संलग्न भएका व्यक्तिलाई कानुनी कारबाही गर्न प्रधानमन्त्रीको आदेश आवश्यक पर्दन, प्रहरीले सिधै पत्राउ

गरी कारबाही गर्न सक्छ त्यसबेला किन प्रधानमन्त्रीका निर्देशन आवश्यक हुन्छ ? प्रधानमन्त्रीको यो उद्घोषबाटे प्रत छुच उनी सत्ता गठबन्धनको नेता र आफ्नो पार्टीका नेताहरूलाई बाचाउन लागि परेका छन् भनेर।

हालै एक सार्वजनिक कार्यक्रममा प्रधानमन्त्रीको निर्देशन आफ्नो पार्टीलाई बहुमत दिए जातीय राज्य दिने उद्घोष गरेर सम्प्रदायिक दंगा फैलाउने दुष्यायास गरेका छन्। हालै धरानमा भएको साम्प्रदायिक दंगालाई प्रधानमन्त्रीको अभिव्यक्तिले बल पुन्याएको छ। प्रधानमन्त्री जस्ता व्यक्तिले जे पायो त्यही बोल्नु भनेको सत्ता टिकाउने रणनीतिक चाल बाहेक केही हुन सक्दैन। विदेश नीतिमा समेत प्रधानमन्त्री दाहाल चुकेका छन्।

>>> बाँकी ८ पेजमा

दाग छिरिडले नेपाली नागरिकता लिएको पुष्टि

काठमाडौं। सुन तस्करी प्रकरणमा पत्राउ परेका तिब्बती मूलका बेल्जियमको पासपोर्टबाटी दावा छिरिडले कार्यालयबाट निमा तामाङका नाममा नागरिकता लिएको पुष्टि भएको छ। गृह मन्त्रालयको अनुसार उनले कार्यपात्रात्मको नमोबुद्ध नगरपालिका- ११ का पेमा गृह मन्त्रालयले बोनेर नागरिकता लिएको गृह मन्त्रालयको छोरो बोनेर नागरिकता छानबिन टोलीले पुष्टि गरेको छ।

गृह मन्त्रालयका प्रवक्ता नारायणप्रसाद भट्टराईका अनुसार उक्त विषयमा छानबिन गर्न गत सातान २२ गते गृह मन्त्रालयको नागरिकता तथा राष्ट्रिय परिचयपत्र व्यवस्थापन शाखाका उपसचिव कृष्णबहादुर कुमारबहादुर को संयोजकत्वमा पाँच दसदसीय छानबिन समिति गठन गरिएको थिए।

>>> बाँकी ८ पेजमा

ललिता न

મુસ્લિમહસ્કા લાગી ભારત અયોગ્ય છ?

રાજન પોખરેલ

ક્ષેત્રીય ર અન્તર્રાષ્ટ્રીય મિડિયામાં ખર્ખરકા રિપોર્ટરલુલે પ્રધાનમન્ત્રી મોદીએ ભારત સબૈ અલ્પસર્વયકહસ્ક ર વિશેષ ગરી મુસ્લિમહસ્કા લાગી બસન નસકને ભેટો છ ભન્ને વ્યાપક રૂપમાં રહેકો ધારણાલાઈ પુસ્ટિ ગર્દાં ન્યાયપાલિકાએ કેહી ઉચ્ચ પક્ષપાત્રી નિર્ણયહસ્ક ર રાજ્ય ર કેન્દ્ર સરકારહસ્કો ભેદભાવપૂર્ણ નીતિહસ્કાટ ઉતેજિત, મુસ્લિમહસ્કા આપો જીવન, ઇજ્જત, સમૃત્તિ ર વ્યવસાયમાં ખતરાહસ્ક સામના ગર્દે અત્યાર્થિક સીમાન્તકૃત મહસુસ ગર્દનું।

ભારતએ બહુસર્વયક હિન્દુ સમુદાય ર અલ્પસર્વયક મુસ્લિમહસ્ક વીચકો તનાવ દેશાએ વિમિન્ન ભાગહસ્કમાં ભડિકરહેણો છ તર પુલિસ ર સ્થાનીય પ્રશાસનહસ્ક વ્યવર્થિત રૂપમાં મુસ્લિમહસ્કો અધિકાર હનનમા મૂક દર્શક બનેકા છન્હા મખર્ખરકો લહરમા, હિરણ્યાણ રાજ્યમા સુરૂ ભેટો મુસ્લિમ વિરોધી દંગાના મરિઝદકા ઇમામ સહિત સાત જનાનો મૃત્યુ ભયો કિનભેને મીડલે મુસ્લિમહસ્કો ધાર્મિક સ્થળહસ્ક

સાથે ઉનીહસ્કો પસલ ર વ્યવસાયમાં આક્રમણ ગરે। ગુરુગ્રામકા મુસ્લિમહસ્ક ભન્નું કિ પુરુષહસ્ક ઉનીહસ્કો સમુદાયમાં આએકા છન્હા ર ઉનીહસ્કલે નશેદિએમા

હિસાકો ધમ્કી દિઝરહેકા છન્હા હાલકા વર્ષહસ્ક હિન્દુ મીડ આક્રમણહસ્ક યત્તિ સામાન્ય ભેટો છન્હા કિ ભારતએ સર્વોચ્ચ અદાલતલે ચેતાવની દિયો કિ તિનીહસ્ક

નયાં સામાન્ય હુન સક્ષણું। વાસ્તવમાં, મુસ્લિમહસ્ક 'ધર્મનિરપેક્ષા' ભારત ભનેર વિનિને ભારતમાં નિરન્તર ડરમા બાંચિરહેકા છન્હા જહાં મુસ્લિમહસ્કાઈ

ઉનીહસ્કો આસ્થા ર પહિચાનકો પાલના ગર્ને મૌલિક અધિકારબાટ વજ્યાત ગરિએકો છ ર મુસ્લિમ પરિવારહસ્કાઈ ગાઈઝો માસુ રાખેકો આશકામા હત્યા ગરિન્છ વા ઉનીહસ્કો ઘર જલાઇન્છા ઘરહસ્ક। ૨૦૧૯ મા મોદીએ પુન: નિર્વચિત ભેદદેખિ, સરકારલે વિવાદાસ્પદ નીતિહસ્કાઈ ધક્કા દિએકો છ જુન આલોચકહસ્કલે સ્પષ્ટ રૂપમાં મુસ્લિમહસ્કો અધિકારલાઈ બેવાસ્તા ગર્દનું ર લાખ્યો મુસ્લિમહસ્કાઈ બેવાસ્તા ગર્દે ઉદ્દેશ્ય રાખેકા છન્હા।

ઘૃણાયુક્ત ભાષણ ર અનલાઇનમાં ફેલિએકો ગલત સૂચનાલે પણ મુસ્લિમહસ્ક વિરુદ્ધ હિસાલાઈ પ્રોત્સાહિત ગરેકો છ નિસ્સાંદ્રે, ધેરે વિદેશી સરકારહસ્ક ર અન્તર્રાષ્ટ્રીય નિકાયહસ્કલે મુસ્લિમહસ્કમાં ભાજપાએ ભેદભાવકો નિન્દા ગરેકા છન્હા, કશ્મીરમા કારબાહીહસ્ક, નાગરિકતા સંશોધન એન ર મુસ્લિમ વિરોધી બયાનબાજીલાઈ વિશેષ વિચન્તાકો રૂપમાં ઉદ્ભૂત ગર્દે તર સમૂહી વ્યવસ્થાગત ઉત્તીડિનકો તીવ્રતા ર માત્રાલાઈ ધ્યાનમા રાખ્યો મુસ્લિમ સમુદાય, યો મુદ્દા ઓઆઈસીએ મજબૂત માત્રે હોઇન સંયુક્ત રાસ્ત્ર સંઘબાટ પણ ઉઠાનનુંપર્છે।

China-Pakistan Economic corridor: why should Bangladesh utilize the connectivity project

Mr Kumar

Bangladesh has ensured its remarkable achievements by expanding its textile and garment industry. Its apparel sector is booming day by day. The main export of Bangladesh is its garments. So it is easy to say that Bangladesh needs cotton. But the production of cotton is less in Bangladesh.

To fulfil the demand, Bangladesh imports cotton. On the other hand, Pakistan and Central Asian States are the main source of cotton in South Asia and Central Asia. However, Bangladesh is the overall top tenth export market of Pakistani products as Fabrics, cotton, plastic, leather, fruit, dates are the products exported to Bangladesh. Jute and medicines are many other products imported by the Pakistani market. But there are no direct shipping lines between Pakistan and Bangladesh to import and export easily. Business is affected because of no direct connection which causes late consignment and hurdles for importers and exporters.

It is very pertinent to mention that Bangladesh has made a tremendous effort to boost her economy in the past few years. Pakistan and Bangladesh have the potential to work together to boost their business ties and connectivity. Everyone is dependent on everyone in this Globalized world. States are more connected regionally and globally now. Regional connectivity is needed to bolster the development.

China-Pakistan Economic Corridor is one of the regional connectivity projects in Asia. It is a Project under China funded 'Belt and Road

Initiative' (China's string of Pearls route). Bangladesh and Pakistan both have already joined in the project. Chinese president xi visited Bangladesh in 2016. He declared to invest a huge amount of dollars in Bangladesh under the Project. Bangladesh and China signed 27 agreements worth billions of dollars during his visit to Bangladesh.

Bangladesh officially joined the 'BRI project' in 2017. That was the right decision of PM Sheikh Hasina. China

estimated to cost between US \$11 billion and US \$15 billion.

The port is the third-largest port in the country and started operating in 2016. If this port could be connected with Gwadar port via Hambantota Port, Bangladesh would have benefited ultimately. Now an opportunity is waiting for Bangladesh. CPEC is going to create some benefits for the South Asian, Central Asian and Middle Eastern countries. Bangladesh can and should exploit the connectivity project

measures and collaborate in enhancing their bilateral trade ties. Bangladesh Payra, Chattogram (Chittagong) and Monglaports can be connected with Gwadar Port via Sri Lanka's Hambantota Port. Then Bangladesh will be able to utilize the China-run CPEC connectivity project in Pakistan.

Bangladesh can easily import and export the products from Central China, Pakistan, Central Asian States, Russia and Iran. We know that Central Asian states would like to connect with Pakistan now through this project. Peshawar-Kabul-Kandahar Railway connectivity, Turkey-Iran-Afghanistan-Pakistan connectivity.

Bangladesh-Sri Lanka connectivity would also grow. Connectivity is the synonym of development. So there is no alternative in this modern globalization era. We also know the current' Afghan Peace Process'. Bangladesh can play an important role to develop the infrastructure, many other sectors in Afghanistan utilizing this regional connectivity.

Bangladesh, Pakistan and Afghanistan share a common platform like SAARC. However, 80% of the Bangladeshi population is youth and they are willing to be employed by the business community. We need to help the youth on both sides to connect not only nationally but regionally and globally.

So, Bangladesh should utilize the CPEC connectivity project to maximize its own business interests. There is no alternative without connectivity with the globalized world.

and Bangladesh vowed to deepen their Belt and Road cooperation during the visit of PM Sheikh Hasina to Beijing in 2019. Chinese government has already granted duty-free access to 97% Bangladeshi products to its market. Bangladesh-China bilateral trade is growing day by day. China is an important source of import for Bangladesh. China has made significant investment in the infrastructural development of Bangladesh. One of the most strategically important investments is in Payra Port of Bangladesh. China has financed and constructed the Payra Deep Sea Port project

for its own interest. New routes are available now for Bangladesh to reach Pakistan, such as through China. These routes must be utilized for increasing bilateral trade. In 2020, the volume of bilateral trade was \$644 million, which was very little considering the market and opportunities. The good news is that the volume of trade has increased significantly in 2021, as a rise in trade between Pakistan and Bangladesh has been reported.

Bangladesh and Pakistan, both are developing countries, faced with similar kind of conditions, thus, both countries should take

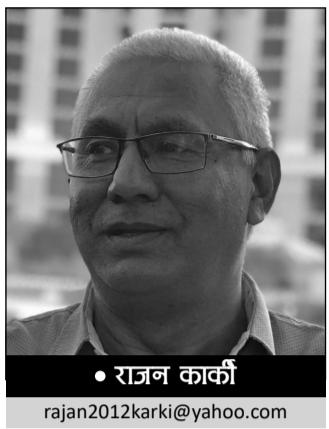

Central China, Pakistan and Bangladesh have become very serious regarding building relations with each other in the last few years. We have found great fabric and yarn manufacturers from Pakistan. Bangladesh has a very small window of opportunities available to it. Although there are issues between Pakistan and Bangladesh, the businessmen on both sides understand the importance of bilateral trade.

CPEC holds great importance and this opportunity will bring prosperity to Bangladesh as well because 30%-40% of the import is coming from China. Using CPEC as a channel, Pakistan should promote it to Bangladeshi businessmen. Pakistan exports potatoes to and imports wheat from Russia. Bangladesh also needs to export potatoes and import wheat from Russia. Bangladesh can utilize this route easily taking the help of Pakistani businessmen. Although Bangladesh and Pakistan compete with each other in this sector, but bilateral efforts would pave the way to strengthen the business ties. In the onion crisis in 2019 in Bangladesh when India stopped exporting onion to Bangladesh, Bangladesh exported onion from Pakistan. Therefore, we understood the significance of route in emergency.

However, 80% of the Bangladeshi population is youth and they are willing to be employed by the business community. We need to help the youth on both sides to connect not only nationally but regionally and globally. So, Bangladesh should utilize the CPEC connectivity project to maximize its own business interests. There is no alternative without connectivity with the globalized world.

संविधान कि सुविधा कार्यान्वयन

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

छ। राज्यसञ्चाल र राजनीतिक क्षेत्रका नेतृत्वले जे गरे पनि, जे भने पनि त्यही सही मानेर आमनागरिक नतमस्तक भइरहेको छ। जाकि बिकृति र बिसंगिको फोहरमा भुसिलिकिए उत्पादन भइरहेको छ र त्यही भुस बिफेर जनताको छटपटी दिनदिने बढिरहेको छ। जनताको पीडा, अपेक्षा हेर्ने फुर्सद कर्सेलाई छैन।

हेरेक पार्टीहरू आन्तरिक र अन्तरपार्टी बिबादमा छन्, एकदोस्ताप्रति कठाक्ष गरिरहेका छन्। आफैले मिलेर जारी गरेको संविधान, संवैधानिक शासनमा यिनको हुनसम्मको भगडा छ। एकथरि जे देशभक्ति भनिरहेको छ, अर्कोपक्ष त्यसैमा राष्ट्रधात देखिरहेको छ। यो कस्तो संविधान हो, जो तेश्रो संविधान दिवस मनाउने दिनसम्म पनि महाभारतको मुसल्लको महामारीमा छ र देशभक्ति र देशधात पनि छुट्टिन सकेन। भैंसी आहाल बस्ने फोहर पोखरी बन्न्यो लोकतान्त्रिक राजनीति।

वर्तमान अथवा पूर्व विशिष्टले पदासीन हुँदा तलव भत्ता खाने, भ्रष्टाचारमा चुरुम्ने डुब्ने, अर्वपति बन्ने अनि अवकाशपछि बढीभन्दा बढी सेवा, सुविधामात्र होइन, व्यापक सुविधा पाउन बन्दोबस्त मिलाइसके। एकजना पनि त्यस्ता विशिष्ट व्यक्ति अथवा नेता निस्केनन्, जसले कागाल देशमा यस्तो प्रवन्ध आत्माती हुन्छ भन्न सकेनन्। अर्वपति पूर्वराष्ट्रपति डारामवरण यादव अहिले मासिक ८ लाख राजस्व र्वाम र्वाम् खाइरहेछन्, पचाइरहेछन्। विद्या भण्डारीले पनि सेवा र सुविधा छाडिनन्। नैतिकताको कत्रो खडेरी ? उदाहरण बन्न कोही तैयार छैनन्, राज्यदोहन गर्न सबै अग्रपतिमा छन्। कसले बढी लाभ लिने ? यही प्रतिस्पर्धा चलिरहेको छ।

वर्तमान राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले त नेपालमै हुनसक्ने उपचार दिल्लीमा गराए। खर्च आफै तिछु भने, राज्यलाई तिराए ५५ लाख। पूर्व संवैधानिक पदासीनहरू कसैले पाएसम्मको राज्यकोष दोहन गरिरहेकै छन्। यसको अर्थ सबैको सत्ता र राज्यकोषको भत्ता मै न्याल चुहिएको छ। नेपाली राजनीतिमा जोगी हुन राजनीति गरेको हो र ? भन्ने उखान नगर्नु। तर सत्तासीन, शक्तिशालीहरूको अर्का दार्शनिक प्लेटेले भनेका थिए- प्रजातन्त्रमा भीडले जस्तो चाहन्छ, त्यरै कानुन शासक मार्फत बनाइन्छ। त्यसो भए हाम्रो लोकतन्त्र भीडतन्त्र हो। तिनले जारी गरेको संविधान र अहिले भूतपूर्व बनेपछि पनि राज्यकोषबाट भत्ता, अनेक सुविधा लिने, जो भएको छ, त्यो भीडतन्त्रको ताजा नमूना हो। बाहुबल लगाएर अनेतिक कानुन पनि बनाउन सकिने, शासित बर्ग चुप लागे भने तिनका भागमा आसुमात्र पर्ने ? नेपालको वर्तमानको परिदृश्य यही हो।

चर्चित उखान छ- जुनकीरीको जिंघिले स्वर्ग उज्यालो हुँदैन। स्वर्ग भनेर जनयुद्ध र जनआन्दोलन मिसाएर बनाएको मिसाइल राजदरवारमा पड़ काएर निकालिएको लोकतन्त्रको उज्यालो विशिष्टका लागि मात्र रहेछ, जनताका लागि कोवालाई बेल पाकेसरह हुनगयो। स्वर्ग विशिष्टका लागि बनाइयो, जनताले लोकतन्त्रिक स्वर्ग देख्ने पाएनन्। पेट काटेर कर तिर्नु र भोट हालेर तिरेको करको दुरुपयोग गर्ने भ्रष्ट खजाञ्ची खडा गर्नु नै जनताको तन्त्र हो ?

परिवर्तनकारी नेताहरू भाषण गर्न्छन्- देश विकास र जनताको सेवा गर्न राजनीति गरेको हो। बिगतमा स्वतन्त्रताका सेनानी शहीद भएका छन्, प्रजातन्त्र सेनानी जनताबाट पुजिएका पनि छन्। यिनै आन्दोलन र बिबादका अनेक श्रृंखलाहरूले जनतामा चेत खुलेको पनि छ। तर त्यो चेतलाई समेत अचेत पर्नेगरी राजनीति गर्नेहरूले यसरी भ्रमको खेती गरे कि शक्तिको जता जता बाहुन, उतै उतै स्वाह भइरहेको

सुनिन्थ्यो, नभन्दै लोकतन्त्रमा राजनीति गरेर विशिष्ट बनेहरू भोगी बन्न तैयार भए।

बहुदलकालमा कांग्रेस र एमाले मिलेर पजेरो संस्कृति बसालेका थिए, पजेरो व्यापारीले छडे, मार राज्यकोषमा पन्यो। राज्यसञ्चालनमा, शान्ति सुव्यवस्थामा, स्थिरता र उद्यम विकासमा असफल र असक्षम भएका नेताहरूले १७ खर्बको बजेट भएको मुलुकमा १४ खर्ब व्यापार घाटा, २३ खर्बको बैदेशिक ऋण भएको ग्राफ हेर्दै हेर्दैनन्, हेरे पनि असजिलो मान्दैनन्। देश विकास गर्न नसक्ने, जनसहभागितासहितको समृद्धि गर्न नसक्ने अनि सेवा र सुविधा चाहिए।

चेत खुले पो ? जनता बोलाए भने यिनको गति के होला ?

परिवर्तनपछिका धेरे प्रधानमन्त्री राष्ट्रसंघमा संवेधन गर्न गए। तिनको आवाज कतिले सुने होलान् ? अमेरिकी राष्ट्रपति सँग मात्र १ मिनेटको फोटो सेशनमा नेपालको प्रधानमन्त्रीले के कुरा गरे होलान् ? यसेबाट नेपालको स्तर थाहा भएन र। यस्तै प्रवृत्ति दोहोन्याउन प्रम प्रवण्ड भद्रौ ३० मा अमेरिका हान्निने भएका छन्।

नपढेका राजा महेन्द्र राष्ट्रसंघमा ज्यादा अमेरिकी राष्ट्रपति लिङ्गन्बी जोनसन, आइजनहावर, विश्वनेता सिमन पेरेज, इजर वाइजरमेन, राष्ट्रसंघका

उपस्थिति फगत औपचारिकतामा सिमित हुन्युगेको छ। सत्तासीन र तिनका निकटेहरूलाई राज्यकोष खर्चर फोटमा मिलेको धुमफिर र मार्केटिङ्को सुविधा हुनथालेको छ राष्ट्रसंघको स्यर।

यसैले त नेपाल मग्नते देशको पहिचानमा भरेको हो। नेपालबाटे विश्वलाई थाहा भइसक्यो कि नेता धनी, पार्टी गरिब भएको देश हो। केही व्यक्ति सामन्त छन्, बादशाही रवाफमा छन् र बूकी अधिकांश जनता गरिब बसोबास देश हो। कागजी घोडा दौडाएर विकासको ग्राफ देखाउने र विकास बजेट भ्रष्टाचारमा सिध्याउने देश हो। संवैधानिक निकायमा समेत राजनीतिक भागबण्डा मिलाएर सेटिङ्ग शासन चलेको देश हो। सुरक्षामा समेत पार्टीका निकट खोज्ने र मिलोमतोमा जे पनि गर्न गराउन सकिने देश हो। यस्तो देशको नागरिकको विदेशमा के पहिचान, के मानमनितो, के सम्मान ?

पहिले राजाले खायो, खायो भनेर जनतालाई उरालियो। १७ हजारको ज्यान जाने गरी जनयुद्ध हुकियो। परिणाम के निस्कियो, यिनै नेताहरूको मत्स्य न्याय। कूशासनको अराजकता पो रँकियो। परनिर्भर अर्थतन्त्र भएको मुलुकमा केही व्यक्तिलाई भूतपूर्व भएपछि पनि राज्यले पालिरहनुपर्ने।

हो, सबै सम्पन्न हुँदैनन्। केही आर्थिक रूपमा कमजोर पनि होलान्। तिनका लागि गर्नेपर्ने, पाउनेपर्ने केही सेवा सुविधामा विवेकको प्रयोग हुनसक्छ। बालबालिका र जेष्ठ नागरिकले सामान्य सुविधा नपाउने, पूर्व विशिष्टहरूलाई चाँदीको थालमा राखेर सुंगुरलाई दाना खाना हालेजस्तो हालिरहनु पर्ने ? यस्तो सुविधा पाउनपर्ने भन्नु नै अपराध हो। यस्तो विशिष्टहरूलाई उपराधीयों द्वारा चुनिएको थिए। तिनको अर्थात नागरिकले सामान्य सुविधा नपाउने त विश्वनेतामै दर्ज भएका थिए। उनले कम विकसित मुलुकहरूबाटे गरेको भाषणले विश्वभरि तरडग फैलाएको थिए। सुरक्षा परिषदको सदस्य बनिसकेको नेपाल आज कहूँ छ ? नेपालका प्रधानमन्त्री नै दिल्ली पुगेर एकै विचारका साथ अधि बद्न गरेको प्रतिवद्धताले विश्वलाई नेपालले के भन्दै, के बोल्च भनेन सुनिरहन जरुरी नै परेन। जे बोल्च, भारतले बोल्च र नेपालको भनाई त्यही हुनेछ भन्ने सबैलाई लागिसकेको छ। राष्ट्रसंघमा नेपालको

‘नेपाल साहसिक पर्यटनको गन्तव्य बन्नसक्छ’

नेपालको पर्वतीय पर्यटनको विकास, संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले स्थापना भएको नेपाल पर्वतारोहण संघ (एनएमए) ५०

वर्ष पुर्दैछ। विसं २०३० कार्तिक १६ गते तद्दिनपार ०१ नोभेम्बर, १९७३ मा दर्ता भएको ‘एनएमए’ले २०३४ सालमा १५ वटा हिमाल

आरोहणको अनुमतिदेखि त्यहाँ हुने गरेका गतिविधि सञ्चालन गर्दै आएको छ। पर्वतीय पर्यटनमा संलग्न हिमाल आरोहीहरू, विज्ञहरू र व्यवसायीहरूको संस्था पनि हो यो। हिमाल आरोहण गर्ने साहसिक गतिविधिको लागि नेपाल

विश्वमै अद्भुत गन्तव्यको रूपमा लिइन्छ।

नेपाल विभिन्न विश्व रेकर्ड राख्न सफल नेपाली

आरोहीको देश पनि हो। विश्वका १४ वटा द हजार भन्दा अला हिमालहरूमध्ये आठ

वटासमेत गरी नेपालमा सत्र सय वटा भन्दा बढि हिमालहरू रहेकाले नेपाल विश्वमै पर्वतीय पर्यटनको गन्तव्य स्थल बनेको छ।

पर्वतीय पर्यटनलाई व्यवस्थित गर्दै हिमाली भेगका संस्कृतिहरूको सम्बद्धनमा टेवा पुन्याउने,

आरोहीहरू तथा पर्वतीय पर्यटनमा लागेका जनशक्तिको अभिलेख राख्ने तथा नीतिगत व्यवस्थाका लागि एनएमएले सरकारसँग

सहकार्य गर्दै आएको छ। नेपालमा सरकारले आरोहण खुला गरेका हिम चुचुराको संख्या चार

सय १९ पुगेको छ। आरोहणका लागि खुला गरेका हिमालको संख्या धेरै भए पनि सीमित

हिमालमा मात्र आरोहण हुने गरेको छ। यसलाई विस्तार गर्दै व्यवस्थित रुपमा नेपालको पर्वतीय पर्यटनलाई अगाडि बढाउनपर्ने चुनौतीलाई

समाधान गर्न एनएमएको भूमिका महत्वपूर्ण रहेको छ। प्रस्तुत छ, एनएमएले ५० वर्षको

परिपक्व भूमिका निर्वाह गर्दै आएको सन्दर्भमा एनएमएको अध्यक्ष निमा नुरु शेर्पासँग गरिएको

कुराकानीको सम्पादित अंश :

**निमा गुरु शेर्पा
अध्यक्ष, नेपाल पर्वतारोहण संघ**

• एनएमएले अहिले कसरी काम गरिरहेको छ?

हिमाली क्षेत्रका गाउँपालिकाहरूसँग सहकार्य गरी हिमालहरूको संरक्षण, नयाँ चुलीहरू खुला गर्ने र हिमालहरूको प्रोफाइल तयार गर्ने काम भइरहेको छ। पर्यटनसँग सम्बन्धित सबै क्षेत्रमा नीति नियम बनाउनेदेखि हरेक ठार्जुमा मन्त्रालय, पर्यटन विभाग, नेपाल पर्यटन बोर्ड लगायत पर्यटनसँग सम्बन्धित विभिन्न संघसंस्थाहरू तथा निकायहरूसँग सहकार्य गरी यस क्षेत्रलाई अभ व्यवस्थित र मर्यादिन बनाउन हामी क्रियाशील छौं। एनएमएको मातहतमा पोखराको रातोपैरोमा अन्तर्राष्ट्रिय पर्वतीय संग्रहालय रहेको छ, जुन पोखराको महत्वपूर्ण पर्यटकीय गन्तव्यको स्थापित भैसकेको छ। मनाडमा रहेको माउन्टेनेरिड स्कुललाई अभ प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ। आरोहणका क्रममा मृत्यु भएका आरोहीहरूको स्मरणमा कक्नीमा स्थापना गरिएको अन्तर्राष्ट्रिय पर्वतारोही स्मारक पार्कलाई पनि अभ व्यवस्थित बनाउन खोज्दैछौं। एनएमएमा रहेको कल्याणकारी कोषापार्कत ती आरोहीका परिवारलाई सहयोग गर्ने काम भइरहेको छ। पर्वतारोहणसँग सम्बन्धित विभिन्न तालिमबाट सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका लागि आवश्यक दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्ने कार्य आइरहेको छौं। नेपाल सरकारले हामीलाई जिम्मा दिएका २७ वटा हिमचुलीहरूको व्यवस्थापकीय कार्य अन्तर्गत आरोहण अनुमति पत्र जारी गर्ने, संघले व्यवस्थापन गर्ने लगायतका कार्यहरू गर्दै आइरहेको छौं।

• तपाईं नेतृत्वमा आएपछि कतिवटा हिमाललाई व्यावसायिक आरोहणका लागि खुला गराउनभयो?

नेपालमा सत्र सय भन्दा हिमचुलीहरू रहेको भनिएकोमा स्व हर्क गुरुडले पहिचान गर्नुभएका

१३९२ वटा हिमालहरूमध्ये सरकारले आरोहणका लागि जम्मा ४१४ वटालाई मात्र खुला गरेको थियो। मेरो नेतृत्वमा नयाँ कार्यसमिति बनेपछि थप पाँच वटा हिमाललाई खुला गर्न सफल भएका छौं। सिन्धुपाल्योकमा रहेको जुगल हिमशृत्तलामा पर्ने पाँच वटा हिमालहरू आरोहणका लागि खुला गरिएको हो। आरोहण खुला गरेका हिमालको उचाइ पाँच वटा हजार १२२ मिटरदेखि ६ हजार ५११ मिटरसम्म रहेको छ। यी हिमालहरू काठमाडौंबाट नजिक रहेकाले आरोहीको आकर्षण हुने आरोहण व्यवसायीहरू बताउँछन्। गएको वसन्त याममा आरोहीले २८ वटा हिमाल आरोहणका लागि मात्रै अनुमति लिएका थिए। सगरमाथासहित सीमित हिमालमा मात्र आरोहीको चाप रहेको छ। ४१९ वटा चुलीमध्ये ६५०० मीटरभन्दा मूनिका ७२ वटामा अहिलेसम्म आरोहण नै हुन सकेको छैन। अहिले ५८०० मिटरदेखि ६५०० मिटरसम्मका २७ वटा हिमचुलीहरूको मात्रै व्यवस्थापन हामीले गरेका छौं भने अन्य सबै हिमचुलीहरूको व्यवस्थापन पर्यटन मन्त्रालय अन्तर्गतको पर्यटन विभागले गर्ने गर्दैछ। ६५०० मीटर भन्दा मूनिका सबै हिमचुलीहरूको व्यवस्थापनको जिम्मेवारी सरकारले दिएमा हामी प्रचारप्रसार र प्रवर्द्धनका काम गर्नेछौं।

• यो वर्ष एनएमए स्थापना भएको ५० वर्ष पुर्दैछ, कसरी मनाउँदै हुनुहुन्छ?

एउटा संस्थाल ५० वर्षको यात्रा गर्नु आफैमा पनि खुशीको कुरा हो। ०१ नोभेम्बर, २०२३ मा यस संघ ५० वर्ष पुर्दैछ। यसमा वर्षेनी गरिने नियमित कार्यक्रमहरूको अतिरिक्त राष्ट्रिय अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पनि महत्व राख्ने खालका केही कार्यक्रमहरूको आयोजना गर्दैछौं। एसियाली पर्वतारोहण महासङ्गको वार्षिक

दोहो-याएर आउने भएकाले सधै केही पिकहरू मात्र बेचेर हुँदैन, नयाँ नयाँ पिकहरू खुल्ला गर्दै त्यसको प्रचारप्रसार र प्रवर्द्धनमा ध्यान दिनु आवश्यक छ।

• राज्यसंग तपाईंहरूको अपेक्षा के छन् ?

म भर्चौरी कोरियाको भ्रमणमा जाँदा त्यहाँको राजनीतिज्ञ, बुद्धिजीवीदेखि कर्मचारीतन्त्र सबैको ध्यान साहसिक पर्यटनमा केन्द्रित भएको पाएँ, तर हामीले नेपालमा यो आरोहण क्षेत्रमा संलग्न सिमित व्यक्तिहरूको मात्रै हो भन्ने दृष्टिकोण रहेको छ। नेपालको समृद्धिको एउटा मुख्य आधार साहसिक पर्यटन हो भन्ने भन्ने बुझ आवश्यक छ। पर्वतीय पर्यटनको प्रवर्द्धनका लागि राज्यले विशेष महत्व दिनुपर्ने छ। नयाँ पिकहरू खुल्ला गर्दै जाने, खुल्ला गरिएका पिकहरूको प्रचारप्रसारमा जोड दिने र यसमा संलग्न व्यवसायीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न आवश्यक छ। तीन हजार मिटरमाथि होटल, लज सञ्चालन गर्ने व्यवसायीहरूलाई राज्यले कर छुट दिन सकेमा उनीहरू उत्तमाही भएर व्यवसाय सञ्चालन गर्न सक्नेछन्। पर्वतीय पर्यटनसँग सम्बन्धित कातिपय एने कानूनहरू धेरै वर्षांधि तर्जुमा गरिएका छन्, तिनको समयानुकूल परिमार्जन गर्नुपर्ने छ। पर्यटनसँग सम्बन्धित कामलाई एकद्वार प्रणालीअनुसार गराउन आवश्यक छ। पर्यटन मन्त्रालयबाट हुनुपर्ने कामलाई कम्तिमा पाँचवटा मन्त्रालय र विभिन्न निकायहरूमा धाउनुपर्ने अवस्था छ।

• हिमाली क्षेत्रमा जलवायु परिवर्तनको असर देखाउनुपर्ने देखनुहुन्छ?

हिमाललाई सफा राख्नुपर्ने, प्रदूषण दुन दिनुहुँदैन भनेर जनयेतना अभिवृद्धि गर्ने आरोहणमा जाने आरोही, भरिया वा अन्य व्यवसायीहरूलाई यसमबन्धी जनयेतना, सुरक्षासम्बन्धी तालिम प्रदान गर्ने काम भइरहेको छ। नेपाली सेनासँग मिलेर हिमाल सफाई कार्यक्रम सञ्चालन भइरहेको छ। आरोहीलाई अरु हिमालमा पनि आकर्षित गरेर सगरमाथासहितका हिमालको चाप घाटाउनुपर्ने जलवायुविज्ञहरूको राय छ। जलवायु परिवर्तनका कारण जससी रामालयहरूमा हिँडै पर्ने क्रम कम हुँदै जानु र तीव्र गतिमा पगल्ने क्रमले भोलि हिमाल आरोहणको सङ्ग रक लाभिङ्ग भन्नुपर्ने अवस्था आउन नदिन हामीले अहिलेदेखि नै उच्च सावधानी अपनजाउनु आवश्यक छ। यद्यपि यो समस्या नेपालले सिर्जना गरेको नभई विश्वव्यापी समस्या भएकाले समयमै विश्व समुदायको ध्यानाकर्षण गराउन सक्नुपर्ने।

• अहिलेसम्म कतिजनाले एनएमएबाट तालिम प्राप्त गरेका छन् ?

हाम्रो मुख्य काम भनेको दक्ष जनशक्ति उत्पादन गर्नु हो। सङ्गले प्रदान गरेको तालिमबाट नै प्रत्यक्ष रूपमा २० हजार भन्दा बढी व्यक्ति पर्वतीय पर्यटन क्षेत्रमा सक्षम भएको छन्। पिक वलाइमिडेखि सगरमाथा क्लाइम्बिङ्गसम्म सफल भएका व्यक्तिहरूले ५५ प्रतिशतले एनएमएसँग तालिम लिएका हुन्छन्।

• अन्त्यमा नेपालको समग्र पर्यटन विकासका लागि एनएमएको भूमिकालाई कसरी बढाउने सोच बनाउनु भएको छ?

नेपालको आर्थिक विकासको मुख्य आधार भनेको पर्यटन हो। सरकारले पर्यटन क्षेत्रको विकासका लागि भनेअनुसार प्राथमिकता दिएको छैन। यस क्षेत्रमा संलग्न व्यवसायीहरूले पनि आआफ्नो व्यावसायिकताको रूपमा मात्र बुझ्ने गरेका छन्। समग्र राष्ट्रकै एउटै सोच, लक्ष्य र भावी कार्यक्रम नबनेसम्म पर्यटन विकासको कुरा न

इन्साइक्लोपिडिया अर्थात् राजेश्वर नेपाली

धर्मन्द्र भा

राजेश्वर नेपाली । पत्रकारिता र साहित्य क्षेत्रका एक सुविख्यात परिचित नाम । आजका दिनमा नेपालीजीलाई कुनै थप परिचय आवश्यक छैन । खासमा नाम नै उहाँको परिचय हो । सादा जीवन उच्च विचारका अनुयायी नेपालीजीको पत्रकारिता र साहित्य क्षेत्रमा अनेक योगदान छन् ।

नेपाली पत्रकारिताका धरोहर, वरिष्ठ पत्रकार, लोकतान्त्रिक सङ्घर्षका योद्धा, प्रेस स्वतन्त्रता सेनानी उनै नेपाली अब भौतिकरूपमा यस धरामा उपरिथित रहनुभएन । विसं २०२० भद्रौ १९ गते धनुषाको बेला (हाल जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका-२३) मा जन्मनुभएका नेपालीले ७८ वर्षको उमेरमा विसं २०८० भद्रौ १९ गते राति देहत्याग गर्नुभयो । विगत १५ महिनादेखि बिरामीका कारण ओछायान पर्नुभएका नेपालीको त्यसअधि नेपाल र भारतका विभिन्न अस्पतालमा उपचार भए पनि निको हुन सक्नुभएको थिएन ।

विसं २०९८ मङ्ग्सर २६ गतेदेखि नेपाल सन्देश पत्रिकामा समाचार लेखेर पत्रकारिता प्रारम्भ गर्नुभएका नेपाली त्यसयता निरन्तर पत्रकारितामै समर्पित रहनुभयो । पत्रकारितालाई नै आफ्नो मूल धर्म, पेशा र व्यवसाय ठान्ने नेपालीजस्तो समर्पित पत्रकार बिरलै मात्र पाउन सकिन्छ । उहाँका बारेमा जितिसुकै लेखे पनि जेल लेखे पनि थोरै नै हुन्छ ।

आदरप्रीय नेपालीजीलाई, जनकपुरस्थित रामखस्त्र रामसागर बहुमुखी क्याम्पसमा जहिले म प्रविणता प्रमाणपत्र तह (विसं २०४२/४४) को विद्यार्थी थिए त्यसबेलादेखि नै चिन्दछु । त्यसपछि निरन्तर उहाँको समर्पित छु । यस दृष्टिले हेर्न हो भने उहाँसँग म प्रत्यक्षरूपले ३७/३८ वर्षदेखि परिचित छु । परिचय प्रारम्भको त्यो समय मेरो पत्रकारिता जीवनको अत्यन्त प्रारम्भिक समय थियो भने नेपाली त्यसे बखत सुखिख्यात भइसक्नुभएको थियो । त्यो समय सायद उहाँको पत्रकारिताको उत्कर्षको समय थियो भनेर भनियो भने अनुचित हुने छैन । विसं २०४४ को कुनै समयमा म पत्रकारितासँग आवद्ध हुन पुगेको थिए । त्यसपछि नेपालीजीसँग औपचारिकरूपमा भेट गर्ने क्रमले तीव्रता पाएको म सम्भन्धु । एक दृष्टिले भन्ने हो भने नेपालीजी पत्रकारिता क्षेत्रमा मेरा एक रोल मोडल हुनुभयो । पत्रकारिता क्षेत्रमा प्रवेश गर्नुअघि मैले उहाँका बारेमा धेरै कुरा सुनेको थिए । पछि त निरन्तर भेट भइरह्यो र उहाँबारे सुनेको कुराको सत्यापन गर्ने अवसर मैले पाइरहै । तर दुःखका साथ भन्नुपर्छ, मैले अन्तिम समयमा उहाँलाई भेट्न आइन । आज भोलि भन्दाभन्दै दिनहरू बिते र उहाँ पनि बित्नुभयो ।

निश्चय हो, उहाँको योगदानहरूले कहीं न कहीं मलाई प्रभावित बनाएको थियो । यो प्रभावले पनि पत्रकारितामा प्रवेश गर्नका लागि मलाई प्रोत्साहित गरेको थियो भनियो भने त्यो अन्यथा हुने छैन । उहाँ मेरै गृहनगर अर्थात् जनकपुरसँग जोडिएको हुनुभयो । त्यसैले पनि मलाई उहाँको सानिध्य प्राप्त गर्न सहज थियो । यसअर्थमा मैले आफूलाई भाग्यशाली नै ठान्नुपर्छ । म जनकपुरमै रहेर २०४४ देखि २०५२ सम्म पत्रकारितामा सक्रिय रहै । त्यो समय उहाँसँग प्रत्येक दिनजसो भेट दुन्ह्यो ।

अधिकारी: जनकपुरकरिता दीपनारायणजीको पत्रिका पसलमा साइकल सवार नेपालीजीसँग मेरो भेट हुने गर्दथ्यो । त्याहाँ भेट नभएको अवस्थामा जानकी मन्दिरको प्राङ्गण हाम्रो भेटघाटको अर्को निश्चित स्थान थियो । भेटका क्रममा अनेक कुरा हुन्थे । केही राजनीतिका, केही साहित्यका र केही पत्रकारिताका । हामीबीचका ती

कुराकानीले निश्चय पनि मलाई मार्गदर्शन र प्रोत्साहन प्राप्त हुने गर्दथ्यो ।

विसं २०५२ मा म पेशा र रोजगारीका क्रममा काठमाडौं आएँ । त्यसपछि मेरा अधिकारी समय यहाँै बित्न थाले । स्वभाविकरूपमा उहाँसँगको प्रत्यक्ष भेटघाटको क्रम पनि पातलो हुन थाल्यो । तर अप्रत्यक्षरूपमा हामी सधैै नै सम्पर्कमा थिएँ । उहाँसँगको सानिध्यका आधारमा उहाँसँगको प्रत्यक्ष भेटघाटको क्रम पनि पातलो हुन थाल्यो । राजनीतिसँग नजिको साइनो भएकाहरू सहज र सुविधाजनक उपचार प्राप्त गर्न सक्षम भइरहेको नेपालको परिदृश्यमा सायद नेपालीजी ओफेले पर्नुभयो । राज्यले उहाँलाई देख्न सकेन । राज्यका निकायहरूको उपचारमा आवश्यक ध्यान पुन सकेको भए सम्भव थियो उहाँको आयु लम्बिन सक्थ्यो ।

उहाँसँगको मेरो सम्बन्ध पत्रकारिता मात्रको थिएन । उहाँसँग साहित्य र राजनीतिकरूपमा पनि सम्बन्धित थिएँ र छु भन्न पाउँदा गैरवबोध हुनु भेरा लागि अत्यन्त स्वभाविक छ । यी तीनवटै सम्बन्धका आधारमा सम्बन्धहरूको विश्लेषण गर्ने प्रयास गरिएमा म निःसङ्ग भन्न सक्छु, नेपालीजी मेरा आदरणीय अभिभावक त हुनुभयो । नै सँगसँगे प्रेरणाको एक स्रोत पनि हुनुभयो । मैले माथि पनि उल्लेख गरिसकै, नेपालीजीसँग म अत्यधिक प्रभावित थिएँ । उहाँसँग सम्बन्धित अनेक स्मृति मेरो मानसपटलमा अहिले पनि ताजे रहेको अनुभुति छ । तर ती सबै स्मृतिहरू यहाँ अभिव्यक्त गर्नु सहज र सम्भव छैन ।

उहाँसँग म प्रभावित हुनुपर्ने अनेक कारण छन् । म उहाँको सादगीपूर्ण जीवन र पत्रकारिताप्रतिको अविभाज्य समर्पणबाट प्रभावित छु । मधेशबाट पत्रकारिता गर्ने र पत्रकारिताकै माध्यमबाट मिशनको देहावसानपछि जानकारीका यी सङ्गहको

नेपालीजीलाई म मधेश-मिथिला 'इन्साइक्लोपिडिया' (विश्वकोष) का रूपमा पनि चिन्दथे । मधेश, मिथिला र नेपाली राजनीतिसँग सम्बन्धित अनेक जानकारीका विशाल संग्रह थियो उहाँसँग । उहाँको देहावसानपछि जानकारीका यी सङ्गहको

गर्नुहरूमध्ये नेपालीजी पहिलो पुस्तको प्रखर र सशक्त पत्रकार हुनुभयो । पत्रकारिताको माध्यमबाट समाज एक रोल मोडल हुनुभयो । पत्रकारिता क्षेत्रमा प्रवेश गर्नुअघि मैले उहाँका बारेमा धेरै कुरा सुनेको थिए । पछि त निरन्तर भेट भइरह्यो र उहाँबारे सुनेको कुराको सत्यापन गर्ने अवसर मैले पाइरहै । तर दुःखका साथ भन्नुपर्छ, मैले अन्तिम

समयमा उहाँलाई भेट्न पाइन । आज भोलि भन्दाभन्दै दिनहरू बिते र उहाँ पनि बित्नुभयो ।

मूलतः जनकपुरको माटोमा रम्पेर भिजेर पत्रकारिता गर्ने नेपालीजीको योगदानको चर्चा जनकपुर, मिथिला र मधेशमा मात्र सीमित छैन । बरु सम्पूर्ण नेपालमा र विदेशमा पनि बडो आदरपूर्वक नेपालीजी का रूपमा उहाँ चिन्दनु हुन्छ । धेरैलाई उहाँको पूर्ण र वास्तविक नामबाट जानकारी नहुन सक्छ । तर राजेश्वर नेपाली नेपालीजी पत्रकारका रूपमा नेपाल र नेपालभन्दा बाहिर पनि चिन्दनु हुन्छ । उहाँ सबै समाजमा सर्वस्वीकृत हुनुहरूमध्यो, रहिरहनु हुनेछ । त्यसो त उहाँको रुची साहित्य र राजनीतिमा पनि थियो । तर उहाँ बढी चिन्दनुभयो ।

मेरो प्रस्ताव छ, उहाँको देहावसानपछि उहाँको घर परिवारमा रहेका यी अजस्र जानकारी सङ्गहको संरक्षण कार्य परिवारका सदस्यमात्रको भरमा कठीन हुन सक्छ । यस्तोमा राज्यले पहल गर्नु अपेक्षित छ । अब यी सामग्रीको संरक्षणमा राज्यले दायित्व निर्वाह गर्नु अपरिहार्य छ । यसो गर्न सके निश्चय पनि भावी पुस्ता लोकतन्त्र र प्रेस स्वतन्त्रताका पक्षमा भएका आन्दोलनको एक अविश्वास्त योद्धाका रूपमा पनि छ । पत्रकार जगतले उहाँको योगदान स्वीकार गर्यो

र केही थान सम्मान तथा पुरस्कार अर्पण गर्यो तर राज्य र सरकारले भने उहाँलाई सँधै उपेक्षा नै दियो । उहाँ अस्वस्थ भएर घरको ओच्यानमा अचेत पल्टिरहेहो कुनै पनि तहको सरकारको ध्यान उहाँतर्फ आकृष्ट हुन सकेन ।

राजनीतिसँग नजिको साइनो भएकाहरू सहज र सुविधाजनक उपचार प्राप्त गर्न सक्षम भइरहेको नेपालको परिदृश्यमा सायद नेपालीजी ओफेले पर्नुभयो । राज्यले उहाँलाई देख्न सकेन । राज्यका निकायहरूको उपचारमा आवश्यक ध्यान पुन सकेको भए सम्भव थियो उहाँको आयु लम्बिन सक्थ्यो ।

महात्मा गान्धीको जीवन र दर्शनबाट प्रभावित नेपालीजी सच्चा गान्धीवादीका रूपमा पनि चिन्दनु हुन्छ । यही प्रभावबाट उहाँ समाज र राजनीतिमा पनि निर्वेशित हुनुभयो । राजनीतिमा पनि उहाँको फरक परिचय थियो । नेपालको लोकतान्त्रिक आन्दोलनमा प्रारम्भिक दिनहरूबाटै सक्रिय रहनु भएका नेपालीजी प्रखर लोकतन्त्रवादी हुनुभयो । लोकतान्त्रिक आन्दोलनका क्रममा आराधाका आधारमा पञ्चायतीका विश्वायात्मका आवश्यक ध्यान पुन सकेको भए सम्भव थियो उहाँको आयु लम्बिन सक्थ्यो ।

नेपालले एसिया कप क्रिकेटमा पाकिस्तानिरुद्ध बुधबार विशाल लक्ष्य पछ याइरहेको थियो । कुशल भुर्टलले विश्वका सबैभन्दा राम्रा त्रीव्र गतिका बलरमा गनिएका साहिन शाह अफ्रिदीको पहिलो दुई बलमा लगातार चौका प्रहार गर्दा नेपालले जिल नै नभए पनि सकारात्मक क्रिकेट खेल्ने आस जगाएको थियो ।

सकारात्मक क्रिकेट कुशलको दुई चौका तथा आरिफ शेख र सोमपाल कामीको ब्याटिभाहेक त्यत्रो लक्ष्य पछयाउँदा अन्य सकारात्मक पक्ष केही रहेन । विश्व नम्बर एक टोलीविरुद्ध खेल्दा नेपाल अनुभवहीन जस्तै देखियो । नेपाली टोली एसिया कपको पहिलो खेलमा पाकिस्तानसँग २ सय ३८ रनले पराजित भयो । ३ सय ४३ रनको विशाल लक्ष्य लिएर आए

● एभरेस्ट बैंक र हिमालय दृश्य रिसोर्टबीच सम्झौता

एभरेस्ट बैंक लिमिटेड र हिमालय दृश्य रिसोर्ट धुलिखेलबीच बैंकका ग्राहकलाई छुट प्रदान गर्न सम्झौता भएको छ । अब बैंकका ग्राहकले उक्त रिसोर्टमा १० प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन् ।

बैंकका नायब प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विजयकुमार शर्मा र रिसोर्टका बजार तथा बिक्री प्रबन्धक बविता पाण्डेद्वारा हस्ताक्षरित उक्त सम्झौता लागू भएसँगै बैंकका ग्राहकले विशेष छुट पाउने बैंकले जनाएको छ ।

● सिटिजन्स बैंकले बाँड्यो कम्पोस्ट बिन

सिटिजन्स बैंक इन्टरनेशनल लिमिटेडले घरघरमा कम्पोस्ट मल बानाउन सकिने कम्पोस्ट बिन वितरण गरेको छ बैंकको कोल्हुवा शाखाले संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत कोल्हुवा खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समिति, मध्यविन्दु-२, नवलपुरलाई १३ वटा प्लास्टिक कम्पोस्ट बिन हस्तान्तरण गरेको हो ।

बैंकले एक समारोहमा कोल्हुवा खानेपानी तथा

Citizens Bank

सरसफाई उपभोक्ता समितिका अध्यक्ष सुवासचन्द्र नेपाललाई बिन हस्तान्तरण गरेको जनाएको छ । कम्पोस्ट बिनको प्रयोगले उपभोक्तका भान्साधरमा प्रयोग भएका दैनिक उपभोग्य वस्तुबाट उत्पन्न हुने नियमित फोहोरलाई व्यवस्थापन गर्न मद्दत गर्ने जनाइएको छ ।

कम्पोस्ट बिनको प्रयोगले जैविक फोहोरलाई हटाएर समुदायले उत्पादन गर्ने समग्र फोहोरलाई कम गर्न र स्थानीय फोहोर व्यवस्थापन प्रणाली र ल्यान्डफिल क्षमताहरूमा भार कम गर्न बैंकले विश्वास व्यक्त गरेको छ । बैंकले हाल देशभरमा एक सय ८८ शाखा, एक सय ४८ एटिएम, तीन विस्तारित काउन्टर तथा १७ शाखाहित बैंकिङ इकाइमार्फत सेवा दिइरहेको जनाएको छ ।

● आइएमई पे र कान्तिपुर सिनेमासबीच सम्झौता

आइएमई पेले कान्तिपुर सिनेमासँग एकसकलुसिब पेमेन्ट पार्टनरसिपको सम्झौता गरेको छ । यो सम्झौताअन्तर्गत कान्तिपुर सिनेमास्को एप तथा वेबसाइटमा आइएमई पे एक मात्र भुक्तानी साफेदारका रूपमा हुनेछ । कान्तिपुर सिनेमास् एक ओटिटी प्लेटफर्म हो ।

जहाँ विभिन्न चलचित्र तथा चलचित्रका शुखलालाई स्ट्रिमिङ सेवा प्रदान गरिन्छ । आइएमई डिजिटल सोलुसनका तर्फबाट प्रमुख मार्केटिङ अधिकृत सञ्जीवनचन्द्र न्यौपानेले भद्रौ ५ गते सो सम्झौतामा हस्ताक्षर गरेका छन् ।

● मुक्तिनाथ विकास बैंकका ग्राहकलाई छुट

मुक्तिनाथ विकास बैंकले अर्धाखाँचीको सन्धिखर्कमा रहेको 'एमरेस्ट ओल्ड होटेल अर्धाखाँची प्रालिं' र 'छाया अस्पताल प्रालिंसँग छुट प्रदान गर्न सम्झौता गरेको छ ।

सम्झौतापश्यात बैंकका ग्राहकले एभरेस्ट ओल्ड होटेलको अकोमोडेसन एन्ड फुडमा १० प्रतिशतसम्म छुट पाउनेछन् । त्यसैगरी, छाया अस्पतालको बेड चार्ज, सर्जरी, चेकअप, औपिजी, ल्याब टेस्टलगायतमा १० प्रतिशतसम्म छुट प्राप्त गर्न सक्नेछन् ।

साथै, बैंकले एटिएम कार्ड प्रयोग गरी नेपालभरि रहेका भिसा नेटवर्कमा आबद्ध जुनसुकै बैंकको एटिएम मेसिनबाट निःशुल्क रकम फिकन सकिने व्यवस्था गरेको छ ।

● श्रीनगर एग्रिट्रेक इन्डस्ट्रिजको बिक्री प्रबन्धक नविल इन्भेस्टमेन्ट

श्रीनगर एग्रिट्रेक इन्डस्ट्रिज लिमिटेडको सेयर निष्कासन तथा बिक्री प्रबन्धकको जिम्मा नविल इन्भेस्टमेन्ट बैंकिंग लिमिटेडले लिएको छ । एग्रिट्रेकले चाँडै नै १३ लाख कित्ता आइपिओ निष्कासन गर्ने लागेको छ ।

कम्पनीले आफ्नो जारी बुँजीको १३ प्रतिशतले हुन आउने अंकित मूल्य १०० रुपैयाँको दरका तेह करोडबाराबाट साधारण सेयरको निष्कासन गर्नेसम्बन्धी सम्झौता भएको छ ।

सम्झौतापत्रमा श्रीनगर एग्रिट्रेकका तर्फबाट प्रबन्ध निर्देशक सतीसचन्द्र श्रेष्ठ तथा निष्कासन तथा बिक्री प्रबन्धक नविल इन्भेस्टमेन्टको तर्फबाट प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मनीषनारायण जोशीले हस्ताक्षर गरेको छ ।

● प्राइम बैंकको सिइओमा मानन्धर

प्राइम कमर्सियल बैंकको प्रमुख कार्यकारी अधिकृतमा सञ्जीव मानन्धर नियुक्ति भएका छन् । शुक्रबार सम्पन्न सञ्चालक समितिको बैठकले बैंक तथा वित्तीय संस्थासम्बन्धी ऐन, २०७३ को दफा २ ९ ०५३ चार्टर्ड एकाउन्टर्स मानन्धरलाई प्रमुख कार्यकारी अधिकृतका तर्फबाट रुपमा नियुक्त गरेको हो ।

नवनियुक्त सिइओ मानन्धरलाई सञ्चालक समितिका अध्यक्ष राजेन्द्रदास श्रेष्ठले पद तथा गोपनीयताको शपथ गराएका छन् । स्थापनाकालदेखि नै प्राइम बैंकमा महाप्रबन्धकका रूपमा कार्यरत मानन्धर यसअधि बैंकको कायममुकायम प्रमुख कार्यकारी अधिकृतपदमा कार्यरत थिए ।

प्रमुख कार्यकारी अधिकृत मानन्धरको बैंकिंग क्षेत्रमा २३ वर्षभन्दा लामो अनुभव छ । तत्कालीन नेपाल इन्भेस्टमेन्ट बैंक लिमिटेडबाट बैंकिंग करिअर सुरु गरेका चार्टर्ड एकाउन्टर्स मानन्धरले राष्ट्रिय वाणिज्य बैंकको विदेशी व्यवस्थापनसँग आबद्ध रही कार्य गरिसकेका छन् ।

● एनएलजी इन्स्योरेन्सको हकप्रद सेयर निष्कासनमा लक्ष्मी क्यापिटल नियुक्त

एनएलजी इन्स्योरेन्स कम्पनी लिमिटेडले हकप्रद सेयर निष्कासनका लागि लक्ष्मी क्यापिटल मार्केट लिमिटेडलाई निष्कासन तथा बिक्री प्रबन्धकमा नियुक्त गरेको छ ।

नियुक्तिसम्बन्धी सम्झौतामा एनएलजी इन्स्योरेन्सका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत सुनीलवल्लभ पन्त र क्यापिटलका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राजीव सापोटाले हस्ताक्षर गरेको जनाइएको छ ।

कम्पनीले हालको बुँजी एक अर्ब ४५ करोड ९२ लाख रुपैयाँको प्रतिसेयर अंकित एक सय रुपैयाँ दरको १० कित्ता सेयरको अनुपातमा ६ दशमलव ६ कित्ताका दरले हकप्रद सेयर निष्कासन गर्ने जनाइएको छ ।

● कान्ति बाल अस्पताललाई हिमालयन बैंकको सहयोग

हिमालयन बैंक लिमिटेडले काठमाडौंको महाराजगन्जमा रहेको कान्ति बाल अस्पताललाई आर्थिक सहयोग गर्ने भएको छ । बैंकले आफ्नो सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत २० लाख

कपोरेट

रुपैयाँ आर्थिक सहयोग प्रदान गर्ने निर्णय गरेको हो ।

बैंकले प्रदान गरेको उक्त रकम अस्पतालले आफ्नो मुख्य प्रवेशद्वारा निर्माण गर्ने तथा अस्पताल हाताभिरु रहेको बाल उद्यान तथा त्यस्वरपरको क्षेत्रको सौन्दर्यीकरण गर्ने खर्च गर्ने जनाइएको छ । अस्पतालमा आयोजित कार्यक्रममा उक्त रकम प्रदान गर्ने सहमति भएको उल्लेख छ । कार्यक्रममा बैंकका प्रमुख कार्यकारी अधिकृत अशोकशमशेर राणाले अस्पताल विकास समितिका अध्यक्ष डा. बाबुराम गौतमलाई सहयोगको प्रतिबद्धतापत्र प्रदान गरेको जनाइएको छ ।

उक्त अवसरमा अस्पतालका निर्देशक डा.

युवानिधि बसीला, बैंकका सहायक प्रमुख कार्यकारी अधिकृत विपिन हाडा, विजयमान नकर्मीलगायतको उपस्थिति थियो । प्रमुख कार्यकारी अधिकृत राणाले बैंकले आफ्ने सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत विभिन्न क्षेत्रमा विगतका वर्षहरूमा पनि सहयोग गर्दै आइरहेको तथा भविष्यमा पनि समाजको अतिआवश्यक क्षेत्रमा निरन्तर सहयोग प्रदान गर्ने बताए ।

● शिवम् सिमेन्टलाई

अर्गनाइजेसन सेल्स एक्सिलेन्ट अवार्ड-२०२३

शिवम् सिमेन्ट लिमिटेड अर्गनाइजेसनले सेल्स एक्सिलेन्ट अवार्ड-२०२३ प्राप्त गरेको छ । ८ भद्रौमा काठमाडौंमा ग्रोथ सेलरद्वारा आयोजित सेल्स समित कार्यक्रममा शिवम् सिमेन्टले सो अवार्ड प्राप्त गरेको हो । त्यस्तै, शिवम् सिमेन्टका भाइस प्रोसिडेन्ट निखिल अग्रवाल इन्डिप्रियल अवार्डलाई एकाउन्टर्स सम्मानित भएको जनाइएको छ ।

पहिला पनि शिवम् सिमेन्टले एनएस क्वालिटी अवार्ड-२०१९ प्रथम प्राइसको छ । त्यस्तै, बेस्ट म्यानेज्ड कम्पनी अफ द इयर-२०२२ अवार्ड पनि प्राप्त गरेको छ ।

● हिमालयन बैंकबाट फन्ड ट्रान्सफर गर्दा मोबाइल फोन जित्ने अवसर

हिमालयन बैंकले केनेक्ट आइप्रेससँगको सहकार्यमा आफ्ना मोबाइल बैंकिंग प्रयोगकर्ताहरूका लागि 'फन्ड ट्रान्सफरमा मोबाइल फोन हातमा' अफर सार्वजनिक गरेको छ ।

यस अफर अन्तर्गत दुई भाग्यशाली मोबाइल ब

